

2017-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/975

Kommunstyrelsen

Revidering av kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar ändringarna i instruktionen och delegationsordningen enligt stadsledningskontorets förslag.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens instruktion för verksamhetsansvar och delegation av beslutanderätt finns samlade i ett gemensamt styrdokument som kallas ”kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning”. Stadsledningskontoret har gjort en översyn av dokumentet och föreslår ett antal ändringar. I instruktionen gäller ändringarna bland annat vilka ansvar som kan fördelas till biträdande direktörer, biträdande chefer och gruppchefer. Då det enligt kommunallagen från och med den 1 januari 2018 ska finnas en formell instruktion för stadsdirektören, föreslås en särskild rubrik om det och vissa tillägg till det som redan finns om det idag. De huvudsakliga förändringarna som föreslås i delegationsordningen avser upphandlingsområdet och en del förtydliganden inom fastighets- och stadsutvecklingsområdena. Det föreslås också förtydliganden om att varken principiella frågor för kommunstyrelsen som krisledningsnämnd och ansvarig för den kommunala produktionen, är delegerade till krisledningsutskottet eller verksamhetsutskottet.

Ärendet

Kommunstyrelsen anställer all personal i Nacka kommun och är ytterst ansvarig för alla personal- och arbetsmiljöfrågor. Det är också kommunstyrelsen som inom ramen av beslut från kommunfullmäktige beslutar om tjänstemannaorganisationen.

Kommunstyrelsen använder en *instruktion* för att fördela ansvar för personal och arbetsmiljö och på vilka chefsnivåer ansvaret för verksamheten ligger. Det politiska verksamhetsansvaret har de nämnder som ansvarar för de olika kommunala uppdragen; kommunstyrelsen beslutar hur ansvaret ska vara fördelat i tjänstemannaorganisationen.

Enligt 6 kap 37 § nya kommunallagen får en nämnd uppdra åt presidiet, ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Det kallas att delegera. Sådana uppdrag att fatta beslut på delegation bör samlas ihop i en *delegationsordning*, så det blir överskådligt i vilka typer av ärenden beslut kan fattas på delegation.

Kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning samlas i ett gemensamt styrdokument som kallas kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning. Det ska således vara möjligt att i ett och samma dokument läsa ut vem som ansvarar för vad och vem som får besluta om vad.

Ändringar som föreslås i instruktionen

Instruktion för stadsdirektören

I nya kommunallagen som träder i kraft den 1 januari 2018 anges att varje kommun ska ha en tjänsteman med den ledande ställningen bland de anställda och som är chef för den tjänstemannaorganisation som finns under styrelsen. I Nacka kommun är det stadsdirektören. Stadsdirektörens roll ska enligt den nya kommunallagen fastställas av styrelsen i en instruktion. Kommunstyrelsen har idag en instruktion för stadsdirektören men stadsledningskontoret föreslår att det införs en särskild rubrik för den och att den kompletteras med ett förtydligande om att stadsdirektören har den ledande ställningen bland de anställda och är chef för den tjänstemannaorganisation som finns under styrelsen. Stadsledningskontoret föreslår också att kommunstyrelsen i instruktionen för stadsdirektören ska ange att dennes uppdrag preciseras i ett resultatkontrakt som fastställs av kommunstyrelsens presidium i rullande treårsperioder.

Stadsledningskontoret

I den föreslagna instruktionen är stadsdirektören chef för andra direktörer. Direktörer är 1) direktör som är processägare eller 2) direktör med strategiskt övergripande ansvarig för ett produktionsområde; produktionsdirektör. Stadsledningskontoret kan även omfatta annan personal med för stadsdirektören strategisk funktion och för administrativt stöd till den politiska ledningen och stadsdirektören. Stadsledningskontoret föreslår att det ska vara möjligt att utse annan direktör att vara chef för sådana funktioner inom stadsledningskontoret. Detsamma gäller förekommande *biträdande direktörer* till direktörer med processägaransvar, som föreslås också de ha sin organisatoriska tillhörighet i stadsledningskontoret.

Biträdande funktioner

Det finns idag en möjlighet att ha biträdande chefer. Inom myndighets- och huvudmannaorganisationen kan också gruppchef förekomma enligt nuvarande bestämmelser i instruktionen.

Hur stor en enhet är följer en verksamhetslogik för vilka frågor som hänger ihop och därför bör ligga inom samma chefs ansvar. Med den ökande omfattningen på enheternas verksamhet kan det dock behövas stöd för cheferna att ta sitt ansvar för till exempel daglig arbetsledning och medarbetarnas utveckling men även för mer strategiska frågor. Efter samråd med ansvarig direktör kan enhetschef därmed tillsätta biträdande chef eller gruppchef. Ansvaren har dock kommit att bli olika och delvis utan stöd i instruktionen. Stadsledningskontoret föreslår därför att vilka ansvar som kan ges respektive funktion förtydligas i instruktionen på följande sätt.

- *Enhetschef får fördela arbetsledande ansvar till biträdande enhetschef eller gruppchef, inklusive ansvar för att genomföra medarbetar- och lönesamtal, och arbetsmiljöuppgifter inkluderande rehabiliteringsinsatser.*
- *Enhetschefen ska ange ramarna och förutsättningarna för det fördelade arbetsledande ansvaret.*
- *Biträdande enhetschefs ansvar är att biträda enhetschef i dess ansvar för enhetens inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling.*
- *Gruppchefens ansvar omfattar gruppens uppdrag inom enheten. I det ingår medarbetarnas utveckling och utveckling av uppdraget.*
- *Om det finns mer än en biträdande enhetschef, ska enhetschefen ange vem som fullgör funktionen som enhetschef vid dennes frånvaro.*

Motsvarande beskrivningar föreslås för biträdande rektor inom Valfärd skola och biträdande verksamhetschef inom Valfärd samhällsservice, om behov av sådan finns där.

Stadsfunktion för gemensamma frågor samt för styrning och uppföljning inom produktionsområdena

Inom såväl Valfärd skola som Valfärd samhällsservice finns för produktionsområdet gemensamma stödfunktioner och funktioner för styrning och uppföljning. Det saknas dock fullt ut fungerande, formella organisatoriska ramar för de funktionerna. Då de är det som kallas stabsfunktioner i organisatorisk mening, föreslår stadsledningskontoret att det införs en möjlighet för produktionsdirektör att inrätta en stabsfunktion för övergripande verksamhetsutveckling och -uppföljning samt för produktionsområdet gemensamma stödfunktioner. Chef för sådan funktion föreslås ha titeln stabschef.

Arbetsmiljöansvaret samlat på ett ställe i instruktionen

För att öka tydligheten beskrivs arbetsmiljöansvaret i förslaget om justeringar i instruktionen under en egen rubrik. Det finns också med ett förtydligande om ansvar på bygg- och anläggningsområde och när kommunen har externt stöd för uppdrag som byggherre/byggledning

Ändringar som föreslås i delegationsordningen

Avsnittet delegationsordning

Direkt under avsnittet "Delegationsordning" anges idag att *övriga delegationsbeslut* (än delegationsbeslut av utskott), anmäls genom att de redovisas till det utskott som ansvarar för beredningen av den typ av ärenden som beslutet avser. För att det inte ska råda några oklarheter om att samtliga beslut slutligen anmäls till kommunstyrelsen föreslås ett förtydligande i delegationsordningen att anmälan sker till kommunstyrelsen via utskott. I nya kommunallagen finns en möjlighet för en nämnd¹ att besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd delegation ska anmälas. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning. För att kommunstyrelsen även fortsättningsvis ska ges full insyn föreslås att samtliga delegationsbeslut ska anmälas till kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret bedömer att det medför en ökad administration av den typ av ärenden som kommunstyrelsen ansvarar för, att i stället för anmälan till kommunstyrelsen, protokollföra besluten särskilt och separat anslå de besluten. Det läggs därför inga förslag om annan anmälan än via utskott till kommunstyrelsen.

Krisledningsnämnden

I den nuvarande delegationspunkten 3 framgår att krisledningsnämndens samtliga uppgifter är delegerade till krisledningsutskottet. För att förtydliga att det övergripande ansvaret för verksamhetsområdet inte har delegerats föreslås en revidering av delegationspunkten.

Nuvarande lydelse

	Allmänt	
3.	Krisledningsnämndens samtliga uppgifter	Krisledningsutskottet

Föreslagen lydelse

	Allmänt	
3.	Krisledningsnämndens samtliga uppgifter som inte är av principiell eller strategisk beskaffenhet eller annars av större vikt.	Krisledningsutskottet

¹ I detta begrepp ingår här kommunstyrelsen.

Beslut att anta ”Så här gör vi i Nacka kommun”

I kommunstyrelsens beslut den 2 oktober 2017, § 254, om styrdokument anges att stadsdirektören beslutar om den form av styrdokument som benämns ”Så här gör vi i Nacka”. Stadsledningskontoret föreslår att detta skrivs in i delegationsordningen också.

Upphandlingsområdet

Nuvarande lydelse

28.	<p><i>Upphandling av varor, tjänster och entreprenader, utanför området för beslutade exploateringsåtgärder</i></p> <p>Samtliga beslut vid direktupphandling</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramavtal som avser hela kommunens organisation – Övriga kontrakt <p>Beslut om utformning av förfrågningsunderlag för kontraktsvärde till 5 miljoner kronor</p> <p>Beslut om att avbryta upphandling</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramavtal som avser hela kommunens organisation – övriga kontrakt <p>Beslut om tilldelning och ingående av kontrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramavtal som avser hela kommunens organisation – övriga kontrakt 	<p>Ekonomidirektören</p> <p>Enhetschef/ rektor/ verksamhetschef</p> <p>Respektive utskott</p> <p>Ekonomidirektören</p> <p>Enhetschef/ rektor/ verksamhetschef</p> <p>Ekonomidirektören</p> <p>Enhetschef/ rektor/ verksamhetschef</p>
29.	<p><i>Inom ramen för beslutade exploateringsåtgärder</i></p> <p>Beslut om förfrågningsunderlag, avbryta upphandling eller tilldela och ingå kontrakt</p>	<p>Exploateringschefen</p>

Föreslagen lydelse

	<p>Upphandling utanför beslutade exploateringsåtgärder</p>	
	<p><i>Beslut i ärenden om direktupphandling</i></p>	<p>Enhetschef/ rektor/ verksamhetschef</p>

	<p><i>För beräknat kontraktswärde upp till 5 miljoner kronor</i></p> <p>Beslut om att</p> <ul style="list-style-type: none"> – inleda upphandling, – avbryta upphandling – tilldela kontrakt – ingå avtal enligt tilldelningsbeslut <p>Beslutanderätten gäller under förutsättning att av kommunstyrelsen beslutad inriktning för krav ur sociala och miljömässiga aspekter följs i upphandlingen². Delegation ska i delegationsbeslutet redovisa att förutsättningarna för beslutanderätten är uppfyllda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Upphandling av verksamhetsöverskridande ramavtal:</i> Enhetschef inköpsenheten • <i>Övriga upphandlingar:</i> enhetschef/ rektor/ verksamhetschef
	<p>Upphandling inom beslutade exploateringsåtgärder</p>	
	<p>Beslut i ärenden om direktupphandling</p>	<p>Enhetschef</p>
	<p>Beslut om att</p> <ul style="list-style-type: none"> – inleda upphandling, – avbryta upphandling – tilldela kontrakt – ingå avtal enligt tilldelningsbeslut <p>Beslutanderätten gäller under förutsättning att av kommunstyrelsen beslutad inriktning för krav ur sociala och miljömässiga aspekter följs i upphandlingen³. Delegation ska i delegationsbeslutet redovisa att förutsättningarna för beslutanderätten är uppfyllda.</p>	<p>Enhetschef</p>

För alla andra områden än beslutade exploateringar har kommunstyrelsen idag enbart delegerat beslut i upphandlingar som utgör direktupphandlingar till tjänsteman. Beslut om ramar och förutsättningar för upphandlingar med kontraktswärde upp till 5 miljoner kronor är delegerade till respektive utskott.

Stadsledningskontoret upplever att det arbete som gjorts med inköpsprocessen har lett till önskad utveckling och att det nu finns förutsättningar att delegera beslut i upphandlingar till ett högre värde till tjänsteman. Det är dock viktigt att de villkor som ställs ur sociala och hållbarhetsaspekter grundar sig på överväganden som kommunstyrelsen har lagt fast.

² Hänvisning det beslut som föreslås, om beslutet fattas. Fattas inget sådant beslut tas denna del bor ur delegationsordningen.

³ Hänvisning det beslut som föreslås, om beslutet fattas. Fattas inget sådant beslut tas denna del bor ur delegationsordningen.

Stadsledningskontoret föreslår att beslut i upphandlingar med beräknat kontraktswärde upp till 5 miljoner delegeras till enhetschef/rektor/verksamhetschef, med den förutsättning att de sociala villkor och miljökrav som ställs, följer den inriktning som kommunstyrelsen har angett. Ett ärende med förslag om sådan inriktning läggs fram för beredning vid samma sammanträde som detta ärende. Stadsledningskontoret föreslår att det ska åligga delegaten att redovisa i delegationsbeslutet, att villkoren tillämpats.

Upphandlingar som görs inom ramen för beslutade exploateringsåtgärder är i dag delegerade till enhetschefsnivå, med de begränsningar som följer av att delegat inte får besluta om principiella ärenden eller ärenden som annars är av större vikt. Stadsledningskontoret föreslår att motsvarande bestämmelse som ovan om sociala villkor och miljökrav ska gälla även för beslutanderätt inom detta område.

Eftersom det under ärendets beredning har framkommit frågor om delegation av beslut kring direktupphandlingar, föreslås en egen punkt om sådana beslut. Stadsledningskontoret bedömer formellt att de omfattas av delegationen av beslut i upphandlingar med beräknade kontraktswärden upp till 5 miljoner kronor men då det redan nu blivit frågor lägger kontoret ett förslag om en egen punkt för direktupphandlingar.

Justerade punkter inom fastighets- och exploateringsfrågor

Inom fastighets- och exploateringsfrågor föreslås två förändringar, som huvudsakligen motiveras med att det ger en smidigare och snabbare handläggning om beslut kan tas på delegation och där den politiska inriktningen är tydlig.

Nuvarande lydelse

	Fastighets- och exploateringsfrågor	
	Ansöka om, föra kommunens talan vid och godkänna/besluta om lantmäteriförrättning	<i>För andra ärenden än stadsbyggnadsprojekt; Gruppchef och handläggare var för sig För stadsbyggnadsprojekt; Enhetschef och projektledare var för sig</i>

Föreslagen lydelse

	Fastighets- och exploateringsfrågor	
	Ansöka om, föra kommunens talan vid och godkänna/besluta om lantmäteriförrättning	Enhetschef, projektledare, gruppchef och handläggare var för sig

Motivering

Det finns inte något behov av att särskilja delegationen mellan olika ansvarsområden och därmed enheter.

Nya punkter inom fastighets- och exploateringsfrågor

	Beslut om friköp av småhustomträtter	Stadsutvecklingsutskottet
--	--------------------------------------	---------------------------

Motivering

Beslut om friköp av småhustomträtter är idag inte delegerat. I program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal som antogs av kommunfullmäktige den 18 april 2016, § 107, framgår det att friköpspriset för mark upplåten med tomträtt för småhus beräknas som 50 procent av det gällande marktaxeringsvärdet. Eftersom ramarna för försäljningspriset därmed redan är fastställda av kommunfullmäktige är det lämpligt att stadsutvecklingsutskottet blir delegat för beslut om själva friköpet.

	I samband med uppsägning av arrendeavtal upprätta och ge in ansökan till arrendenämnden	Enhetschef och gruppchef var för sig
	I samband med uppsägning av lokal- och bostadshyresavtal upprätta och ge in ansökan till hyresnämnden	Enhetschef för avtal med avtalsperiod längre än tolv månader Förvaltare för avtal med avtalsperiod upp till och med tolv månader

Motivering

Det i många fall är en naturlig följd att ge in en ansökan till arrendenämnden respektive hyresnämnden i samband med uppsägning. Vid till exempel uppsägning av lokalhyresavtal för avflyttning eller villkorsändring så kan man ge in ansökan till hyresnämnden för att i egenskap av hyresgäst ta tillvara sin rätt till ersättning om man måste lämna lokalen. Hyresnämnden är även medlingsforum i sådana ärenden. Ärenden som gäller uppsägning av bostadshyresgäster som av någon anledning erhållit besittningsskydd kan också handläggas i hyresnämnden.

	Föra kommunens talan vid föreningsstämma i bostadsrättsförening där kommunen innehar bostadsrätt	Enhetschef eller handläggare var för sig
--	--	--

Motivering

I och med att kommunen förvärvar flertalet bostadsrätter så innebär det en ökad möjlighet för kommunen att ta tillvara sin rätt vid föreningsstämmor.

	Godkänna koncernintern överlåtelse av markanvisningsavtal och säkerhet som ställs ut avseende överlåtelsen (Ny punkt)	Stadsutvecklingsutskottet
--	---	---------------------------

Motivering

Det har sedan kommunen började med markanvisningar bli allt vanligare att den byggherre som fått en markanvisning organiserar om ansvaret enligt markanvisningsavtalet inom sin koncern. Det medför att kommunen ska medge partbyte och godkänna den säkerhet som ställs för den nya avtalspartens åtaganden. Stadsledningskontoret föreslår att stadsutvecklingsutskottet får mandat att besluta om sådana medgivanden/godkännanden.

	Vid genomförande av detaljplan och inom ramen för beslutad budget och utbyggnadspromemoria, ingå avtal om genomförandefrågor med part som inte är exploatör (Ny punkt)	Enhetschef
--	--	------------

Motivering

Det som avses är framförallt mindre avtal av icke principiell natur som kan behöva ingås med vägföreningar, andra samfälligheter och ledningsägare om gemensamma frågor i samband med att en gata där det ligger ledningar behöver byggas om.

Personal- och chefsfrågor

Ny punkt om att fastställa resultatkontrakt för stadsdirektören

Som en motsvarighet till bestämmelsen om resultatkontrakt i stadsdirektörens instruktion, föreslås en formell delegation till kommunstyrelsens presidium.

	Fastställa resultatkontrakt för stadsdirektören (Ny punkt)	Kommunstyrelsens presidium
--	--	----------------------------

Ändring avseende de nuvarande punkterna 75 - 76 och 79

De föreslagna förändringarna i instruktionen avseende vilka som organisatoriskt ska eller kan tillhöra stadsledningskontoret, medför att de chefsbefogenheter som utgör formella kommunalrättsliga beslut behöver ändras. I sak föreslås inga nya eller ändrade delegationer. Bestämmelserna föreslås ändras enligt följande, med effekt att nya punkter tillkommer, för läsbarhetens skull.

	Anställning, avstängning, disciplinpåföljd, uppsägning eller avsked av direktör	Stadsdirektören
--	---	-----------------

	Anställning, avstängning, disciplinpåföljd, uppsägning eller avsked av annan personal inom stadsledningskontoret än direktör (Ny punkt)	Direktör med chefsansvar för sådan personal
	Återbesättningsprövning, dra in och förändra sysselsättningsgrad för direktör	Stadsdirektören
	Återbesättningsprövning, dra in och förändra sysselsättningsgrad för annan personal inom stadsledningskontoret än direktör (Ny punkt)	Direktör med chefsansvar för sådan personal
	Besluta om lön för direktör	Stadsdirektören
	Besluta om lön för annan personal inom stadsledningskontoret än direktör (Ny punkt)	Direktör med chefsansvar för sådan personal

Ändring avseende den nuvarande lydelse punkt 78

	Allmänt	
	Tillförordnande av enhetschef under enhetschefs frånvaro, för som längst fem veckor	Respektive enhetschef

Föreslagen lydelse

	Allmänt	
	Tillförordnande av enhetschef under enhetschefs frånvaro, för som längst fem veckor	Respektive enhetschef eller vid dennes frånvaro respektive direktör

Motivering

Det finns ett behov av att även respektive direktör (enhetschefens chef) är delegat för dessa beslut, om enhetschef inte finns på plats.

Bestämmelser för produktionsverksamheterna

Delegationspunkterna 90-93 reglerar beslut kopplat till verksamhet inom kommunala produktionen. För att förtydliga att delegationspunkterna inte avser beslut på strategisk nivå för kommunstyrelsens övergripande ansvarsområde föreslås en revidering.

Nuvarande lydelse

	Bestämmelser för produktionsverksamheterna	
90.	Besluta om strategisk inriktning för verksamheterna	Verksamhetsutskottet
91.	Besluta om förändring av verksamhetsområde	Verksamhetsutskottet
92.	Besluta om större verksamhetsförändring samt start och nedläggning av verksamhetsområde	Verksamhetsutskottet
93.	Besluta om indelning av eller namn på verksamhetsområde	Verksamhetsutskottet

Föreslagna lydelse

	Bestämmelser för produktionsverksamheterna	
90.	Besluta om strategisk inriktning för verksamheterna på enhetsnivå	Verksamhetsutskottet
91.	Besluta om förändring av verksamhetsområde på enhetsnivå	Verksamhetsutskottet
92.	Besluta om större verksamhetsförändring samt start och nedläggning av verksamhetsområde på enhetsnivå	Verksamhetsutskottet
93.	Besluta om indelning av eller namn på verksamhetsområde på enhetsnivå	Verksamhetsutskottet

Yttranden till tillsynsmyndigheter

	Yttrande till tillsynsmyndighet (Ny punkt)	Verksamhetsutskottet och produktionschef var för sig
--	--	--

Den verksamhet som bedrivs inom den kommunala produktionen kan i olika lägen omfattas av tillsyn av olika tillsynsmyndigheter, till exempel Arbetsmiljöverket och miljö- och stadsbyggnadsnämnden i ärenden enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. I ärenden som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt ökar de smidigheten i hanteringen om utskottet eller i vissa fall produktionsdirektör kan besluta om yttranden till tillsynsmyndigheter.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av beslutet.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilaga

1. Förslag till reviderad delegationsordning och instruktion för kommunstyrelsen
2. Nu gällande instruktion och delegationsordning

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Helena Meier
Stadsjurist